

Što je ubrojivost, a što neubrojivost? Splitski psihijatar detaljno pojašnjava i otkriva zapanjujuće informacije: "Broj maloljetnika koji su prošli kroz moju praksu varira, ali svaki slučaj je jedinstven i zahtjeva individualni pristup"

Razjasnio nam je neke medicinske aspekte pojmova neubrojivost i ubrojivost

ANA TENŽERA / Foto: Igor Jakšić, Dalmacija Danas, ilustracija — Četvrtak, 12.09.2024, 15:03

Izv. prof. dr. sc. **Tomislav Franić**, dr. med. psihijatar subspecijalist dječje, adolescentne i forenzičke psihijatrije iz Klinike za psihijatriju KBC Split / Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, razjasnio nam je neke medicinske aspekte pojmova neubrojivost i ubrojivost.

"Za sam početak bih istakao nešto izuzetno važno. Tema o kojoj govorimo vezana je za počinjenja različitih kaznenih djela i psihičko stanje osoba koja su ta djela počinila. Nadalje, ja sam psihijatar i netko bi čitajući ovaj tekst mogao povezati i staviti znak jednakosti između psihijatrije, psihičkih poremećaja i kriminala i agresije. To ni u kojem slučaju nije tako.

Naprotiv, duševni bolesnici, odnosno osobe koje boluju od psihijatrijskih poremećaja, imaju dva do četiri puta veću šansu da oni budu žrtve, a ne počinitelji kaznenih djela. Što se kriminala tiče, ljudi koji nikad nisu posjetili psihijatra su u prosjeku značajno opasniji od onih koji su nekad posjećivali ili posjećuju psihijatra.", kao uvod u intervju kaže doktor Franić.

Tomislav Franić

"Druga važna stvar koju bih istakao također se tiče stigmatizacije psihijatrije. Naime, koliko god to bilo teško za shvatiti, osoba koja je u neubrojivom stanju počinila nešto što ima obilježja kaznenog djela, ma koliko ono strašno izgledalo, nije kriva kao što nije kriv ni vozač autobusa koji doživi moždani ili srčani udar i sleti s ceste uz desetke poginulih."

Prosječna javnost obično slabo razlikuje pojmove ubrojivost, bitno smanjena ubrojivost i neubrojivost, a vidi samo posljedice nekog djela i po tome prosuđuje ili osuđuje. Možete li nam malo razjasniti te pojmove?

Svi pojmovi koje ste spomenuli su više pravni i forenzički, a odnose se na psihičko stanje osobe u trenutku počinjenja nekog djela s pravnim posljedicama (ne mora biti nužno kazneno). Ali u podlozi može biti medicinsko stanje te stoga procjenu tog stanja provode i medicinski profesionalci.

Ubrojivost se odnosi na mentalno stanje osobe u kojem je sposobna razumjeti značaj svojih djela i vladati svojim postupcima. Osoba koja je ubrojiva ima kognitivnu sposobnost razumjeti što čini i prepoznati da je to djelo zabranjeno ili moralno pogrešno, kao i voljnu sposobnost kontrolirati svoje postupke i suzdržati se od činjenja djela za koje zna da je pogrešno.

Bitno smanjena ubrojivost odnosi se na stanje u kojem osoba ima smanjenu sposobnost razumijevanja značaja svojih djela ili kontrole svojih postupaka zbog psihičkog poremećaja ili nekog drugog stanja. Takvo stanje ne isključuje potpuno ubrojivost, ali značajno utječe na sposobnost osobe da razumije i kontrolira svoje postupke. Osoba s bitno smanjenom ubrojivošću djelomično je smanjene kognitivne sposobnosti, ali još uvijek može razumjeti dio značaja svojih djela, a iako je njezina voljna sposobnost također smanjena, osoba može djelomično kontrolirati svoje postupke.

Neubrojivost se odnosi na stanje u kojem osoba nije sposobna razumjeti značaj svojih djela ili kontrolirati svoje postupke zbog teškog psihičkog poremećaja ili nekog drugog stanja. Osoba koja je neubrojiva nije u mogućnosti razumjeti što čini ili prepoznati da je to djelo zabranjeno ili moralno pogrešno, te nije u mogućnosti kontrolirati svoje postupke ili se suzdržati od činjenja djela koje je pogrešno.

U kaznenom pravu, ove razlike imaju značajne posljedice po pitanju kaznene odgovornosti i mjera koje se mogu izreći.

Osoba koja je ubrojiva snosi punu kaznenu odgovornost za svoja djela. To znači da može biti u potpunosti osuđena za kazneno djelo koje je počinila, a sankcije mogu uključivati punu kaznu prema zakonu, novčane kazne, ako su predviđene zakonom, te druge kazne poput društveno

korisnog rada ili uvjetne kazne. Nasuprot tome, osoba s bitno smanjenom ubrojivošću snosi smanjenu kaznenu odgovornost. Sud pri izricanju kazne može uzeti u obzir psihičko stanje osobe, što može rezultirati blažim sankcijama. Te sankcije mogu uključivati smanjenje kazne, gdje sud može izreći manju kaznu nego što je predviđeno za dano kazneno djelo, zatim mogućnost liječenja, gdje sud može naložiti psihijatrijsko liječenje na slobodi ili u ustanovi zatvorenog tipa kao dio ili zamjenu kazne, te posebne mjere sigurnosti. U slučaju da osoba predstavlja opasnost za društvo, može joj se naložiti prisilno liječenje ili smještaj u psihijatrijsku ustanovu.

Osoba koja je neubrojiva ne snosi kaznenu odgovornost za svoja djela jer nije sposobna razumjeti ili kontrolirati svoje postupke u vrijeme počinjenja djela. Posljedice neubrojivosti uključuju oslobađanje od kaznene odgovornosti, gdje osoba neće biti osuđena za kazneno djelo, ali sud može naložiti prisilno psihijatrijsko liječenje kako bi se spriječilo ponavljanje opasnih djela, te smještaj u psihijatrijsku ustanovu. Ako je osoba opasna za sebe ili druge, može joj se naložiti prisilni smještaj u odgovarajuću ustanovu dok se ne postigne poboljšanje stanja.

Dakle, ubrojivost podrazumijeva potpunu sposobnost razumijevanja i kontrole te punu kaznenu odgovornost. Bitno smanjena ubrojivost ukazuje na smanjenu sposobnost razumijevanja i kontrole, što rezultira smanjenom kaznenom odgovornošću i mogućnošću blažih sankcija ili liječenja. Neubrojivost potpuno isključuje kaznenu odgovornost, ali može rezultirati obveznim psihijatrijskim liječenjem ili smještajem u ustanovu radi zaštite društva i same osobe.

Postoji i samoskrivljena neubrojivost, a to je pravni koncept koji se odnosi na situaciju u kojoj osoba, zbog vlastitog ponašanja - kao što je konzumacija alkohola, droga ili drugih opojnih tvari - postane neubrojiva i ne može shvatiti prirodu svojih djela ili kontrolirati svoje postupke. U kaznenom pravu, osoba koja se namjerno ili neodgovorno dovede u takvo stanje i poćini kazneno djelo, smatra se kazneno odgovornom za svoje postupke, kao da je bila potpuno ubrojiva. Sudovi bi ovakvo ponašanje trebali tretirati čak kao otežavajuću okolnost, budući da je osoba sama uzrokovala svoju neubrojivost i time preuzima odgovornost za poćinjeno djelo.

Zašto je toliko važno razlikovati neubrojivost od ubrojivosti?

Neubrojivost je, dakle, stanje u kojem osoba zbog psihičkog poremećaja ili mentalnog stanja nije u stanju razumjeti svoje postupke ili upravljati njima. Neubrojivost podrazumijeva nedostatak sposobnosti da se shvati priroda ili posljedice svojih djela ili da se upravlja vlastitim postupcima u skladu s razumijevanjem. Govorimo o nizu komponenti psihičkog stanja u određenom trenutku ili vremenskom rasponu.

Međutim, ubrojiva osoba razumije stvarnost i sposobna je razlikovati stvarno od nestvarnog. Sposobna je racionalno jasno i logično razmišljati. Razumije moralne i pravne norme (nepoznavanje zakona nije opravdanje za poćinjenje kaznenog djela). Podrazumijeva se da svaka zdrava, odrasla osoba mora znati što je ispravno, a što pogrešno prema društvenim i zakonskim standardima, i da pogrešno ima svoje moralne i pravne posljedice. Ubrojiva osoba ima sposobnost kontroliranja svojih impulsa i ponašanja i sposobna je upravljati vlastitim emocijama. Na temelju svega ovoga

sposobna je razumjeti i procijeniti različite opcije i donijeti informiranu odluku na temelju racionalnog razmišljanja i razumijevanja situacije.

Zaključno, ubrojiva osoba ima razvijenu svijest o vlastitom ponašanju i njegovim posljedicama, prepoznaje i razumije vlastito postupanje i posljedice. Za razliku od ubrojive, neubrojiva osoba ima bitne ispade u ispravnom funkcioniranju jedne ili više od nabrojanih psihičkih funkcija.

Spada li neubrojivost pod psihičke poremećaje i može li se liječiti?

Na ovo pitanje se ne može decidirano odgovoriti. Neubrojivost nije samo medicinski pojam, riječ je o prvenstveno pravnom terminu, ali i sociološkom konstrukt koji je samo oslonjen na medicinu.

Rekli smo da neubrojiva osoba ima bitne ispade u ispravnom funkcioniranju jedne ili više od nabrojanih psihičkih funkcija, ali osoba može biti "neubrojiva" ili "smanjeno ubrojiva" i po svojoj dobi odnosno administrativno. O tome nam govori npr. Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15, 126/19) koji uzima u obzir dob počinitelja u članku 2.:

Maloljetnik je osoba koja je u vrijeme počinjenja djela navršila četrnaest, a nije navršila osamnaest godina života, a mlađi punoljetnik je osoba koja je u vrijeme počinjenja djela navršila osamnaest, a nije navršila dvadeset i jednu godinu života.

Iz ovoga se izvlači gradacija odgovornosti na način da za isto protupravno djelo djeteta do 14 godina nije uopće sudski odgovorno, maloljetnik ima predviđene niže kazne od mlađeg punoljetnika, a ovaj pak niže od starijeg punoljetnika.

Ova podjela je dogovorna i utemeljena na našem sadašnjem znanju o prosječnom psihološkom razvoju i neuroznanstvenim spoznajama da psihičke funkcije potrebne za ubrojivost uopće nisu još razvijene ili nisu dovoljno razvijene u tim razvojnim periodima. Dakle, individualno možda u nekoj situaciji djeteta od 13 godina i 11 mjeseci ima puno bolje razumijevanje od maloljetnika od 14 godina i jedan mjesec, ali zbog konsenzusa dogovorenog na osnovu ne jednog slučaja nego prosjeka, imamo ove granice. No, to onda govori da nije riječ, ili nije samo riječ o medicinskom stanju. Kada bi to bilo medicinsko stanje onda ne bi postojale ni razlike po državama u koji dobi se postaje punoljetan ili kazneno odgovoran.

Ako se ipak ograničimo na medicinu, neka stanja dovode do toga da do razvoja sposobnosti ubrojivosti nije došlo ni s 18 ni 21 godinom, poput ozbiljnijih intelektualnih zaostajanja, ili su stečene, ali izgubljene u slučajevima ozbiljnijih demencija. Ili je došlo do trenutnog kraćeg ili duljeg gubitka ubrojivosti u trenutku počinjenja nekog djela (ne mora to biti samo protupravno djelo nego npr. i pisanje oporuke, sklapanje ugovora - tada gotovo istu stvar nazivamo drugim terminom "poslovna sposobnost", ili sposobnost praćenja suđenja i sudskih rasprava kada govorimo o "raspravnoj sposobnosti").

Tomislav Franić

Neubrojivost, dakle nije zaseban poremećaj ni dijagnoza. To je stanje koje se može pojaviti u ljudi s različitim psihičkim poremećajima, ali i kod ljudi koji nikad nisu bili kod psihijatra (primjer je "kazneno djelo u afektu", kada osoba u stanje neubrojivosti upadne pod uplivom jakih, obično neugodnih emocija poput ljutnje, mržnje, tuge ili osjećaja izdaje, pa ne može iskontrolirati svoje ponašanje i reagira odmah neprikladno i osvetnički).

Kako nije riječ o jedinstvenom stanju, neubrojivost se i ne liječi kao takva nego se gleda koje i kakvo stanje i okolnosti su dovele do stanja neubrojivosti, i intervencije se rade ovisno o tome. Interveniramo na tome, ne na neubrojivosti. Lječiva je na način i toliko kako i koliko je lječiv uzrok. Ovdje bih jako naglasio da ne postoji dijagnoza koja znači neubrojivost. Ponekad se neke bolesti češće vezuju uz neubrojivost, poput shizofrenije, ali to uopće nije tako. Osoba može imati shizofreniju, ali u trenutku počinjenja djela biti ubrojiva i kazneno odgovorna, a npr. u trenutku ispitivanja raspravno nesposobna. Ali ne ispituje se stanje kod procjene nego kod počinjenja djela. Neki počinitelji i njihove obrane idu na neubrojivost kao obranu čak i kad je nije bilo, i tu je presudna i teška uloga psihijatra sudskog vještaka kao i drugih profesija poput psihologa.

Postoje li testovi za ubrojivost?

Ne postoje nikakvi testovi ili magični načini koji bi pouzdano rekli da je netko bio neubrojiv.

Tu imamo još jedan pokazatelj da je ubrojivost tek tangencijalno medicinsko pitanje. Naime, mi vještačimo psihičko stanje koje se dogodilo u jednom trenutku u prošlosti koja može sezati mjesecima i godinama unatrag. Stoga je neizmjerno važno imati što iscrpnije podatke iz tog vremena, što znači da organi istrage trebaju što bolje obaviti svoj posao, ne samo u smislu prikupljanja materijalnih i nematerijalnih dokaza nego i izjave svjedoka događaja, pa čak i osoba koje nisu svjedoci, ali su osumnjičenog vidjele u vremenu što bližem prije ili nakon počinjenja djela. Kako oni to rade prvenstveno iz razloga kriminalističke istrage, ponekad s dogodi da su im neke stvari iz te perspektive "nevažne", a nama je ponekad iznimno važno.

Rekonstrukcija događaja ključna je komponenta u procjeni ubrojivosti osobe u trenutku počinjenja kaznenog djela. Stručnjak, obično forenzički psihijatar, započinje pregledom svih dostupnih dokumenata vezanih uz događaj, uključujući policijske izvještaje, medicinske izvještaje i bilo kakve pisane izjave. Cilj je razumjeti točnu sekvencu radnji i ponašanja osobe analizirajući mjesto događaja, vrijeme, prisutne osobe i kontekstualne faktore. Nakon prikupljanja dokumentacije, stručnjak se fokusira na detaljan opis samog incidenta kako bi razumio sve relevantne okolnosti. Izjave svjedoka ključan su element u rekonstrukciji događaja, a stručnjak prikuplja i analizira izjave svih svjedoka koji su bili prisutni tijekom incidenta. Procjenjuje se vjerodostojnost i pouzdanost svjedoka analizom koliko su bili bliski događaju, koliko su bili u mogućnosti precizno opažati

situaciju te moguće pristranosti. Ako postoje video zapisi događaja, oni postaju izuzetno vrijedni dokazi. Stručnjak detaljno pregledava sve dostupne video zapise, uključujući one s nadzornih kamera i snimke s mobitela, te na temelju njih analizira ponašanje osobe, promatrajući izraze lica, geste, pokrete tijela i druge relevantne znakove. Kroz ovu analizu može se steći uvid u emocionalno stanje, namjere i razumijevanje situacije od strane osobe.

Kod ispitivanja samog osumnjičenika, stručnjak obavlja detaljan klinički intervju kako bi procijenio trenutno mentalno stanje osobe. Tijekom intervju, pažljivo se prate verbalni i neverbalni znakovi koji mogu ukazivati na prisutnost psihijatrijskih poremećaja, kao što su halucinacije, deluzije, anksioznost ili depresija. Stručnjak također koristi standardizirane psihološke testove kako bi procijenio kognitivne funkcije, emocionalno stanje i psihološki profil osumnjičenika. Uz to, analiziraju se medicinski i psihijatrijski zapisi kako bi se dobila potpuna slika o povijesti mentalnog zdravlja osobe. Ovi postupci omogućavaju stručnjaku da formira sveobuhvatan uvid u mentalno stanje osumnjičenika i da utvrdi eventualne faktore koji su mogli utjecati na njegovo ponašanje u trenutku počinjenja kaznenog djela. Psihijatar vještak, a eventualno i psiholog, procjenjuju nekoliko ključnih aspekata tijekom pregleda: mentalno stanje, povijest mentalnog zdravlja, sposobnost razumijevanja i kontroliranja ponašanja, funkcionalno stanje te ponašanje tijekom incidenta. U okviru mentalnog stanja procjenjuju se prisustvo psihičkih poremećaja, kognitivne funkcije i emocionalno stanje. Uzimajući anamnezu, prikupljaju se podaci o prethodnim psihijatrijskim dijagnozama, hospitalizacijama, liječenju i korištenju psihofarmaka, kao i informacije o psihijatrijskim poremećajima u obitelji.

Sposobnost prosuđivanja i kontrola impulsa također su ključni elementi procjene, jer omogućuju uvid u sposobnost osobe da razumije prirodu i posljedice svojih postupaka te da kontrolira svoje impulse i donosi racionalne odluke. Funkcionalno stanje uključuje procjenu socijalnog funkcioniranja, odnosa s obitelji, prijateljima i na radnom mjestu, te sposobnosti osobe da se samostalno brine za sebe i upravlja svojim životom. Konačno, procjenjuje se sposobnost retrospektivne analize, odnosno koliko je osoba svjesna i može rekonstruirati svoje ponašanje tijekom incidenta, kao i analiza motivacije i namjera koje su mogle voditi ponašanje osobe tijekom incidenta. Ova sveobuhvatna procjena omogućava stručnjaku da donese informiran i temeljit zaključak o mentalnom stanju osumnjičenika.

Tomislav Franić

Na temelju detaljne analize svih prikupljenih podataka, stručnjak donosi zaključak o ubrojivosti osobe u trenutku počinjenja djela, koji se prezentira u obliku pisanog izvješća s relevantnim nalazima i obrazloženjem. Ako je potrebno, stručnjak može svjedočiti na sudu i pružiti dodatna pojašnjenja o svojim nalazima i zaključcima, omogućavajući sudu da donese odluku temeljem dubinskog razumijevanja mentalnog stanja osobe u trenutku počinjenja djela.

Možete li navesti neka pitanja iz testova koje prolaze?

Pitanja u testovima i razgovoru mogu uključivati: Možete li objasniti što ste radili kada se dogodio incident?, Jeste li svjesni posljedica svojih postupaka?, Jeste li razumjeli da je vaš postupak bio pogrešan?.

Jesu li testovi za maloljetnike isti kao i za odrasle?

Testovi za maloljetnike mogu biti prilagođeni njihovoj dobi i razini razvoja, ali osnovna načela procjene neubrojivosti ostaju ista.

Može li osoba (maloljetnik) "glumiti" neubrojivost?

Da, takvi slučajevi postoje. Stručnjaci provode temeljite procjene kako bi utvrdili je li neubrojivost autentična ili simulirana.

Teoretski svatko može hiniti neubrojivost, ali ako se profesionalno provedu svi istražni postupci i sudski vještaci također pristupe slučaju profesionalno, u dobroj vjeri i u skladu s pravilima struke vjerojatnost je malena.

Doduše, moram kazati osobni dojam da su, zbog stigme psihijatrije kao struke, osobito maloljetnici, adolescenti, vrlo često gotovo pa "ponosni" na svoje djelo i ne žele biti proglašeni "ludim" jer tada "vrijednost" njihovog djela opada, kao i njihov položaj u hijerarhiji grupe, ako pripadaju nekoj kriminalnoj skupini.

Koliko neubrojivost ima veze s intelektom?

Ne previše kod osobe prosječnog intelekta. Jedino kad su u pitanju situacije ozbiljne intelektualne oštećenosti. Više može imati veze ako netko želi hiniti neubrojivost, jer inteligentnija osoba može

biti „kreativnija“ u glumi i simuliranju. Neubrojivost, dakle, nije nužno povezana s intelektom. Osoba može imati normalan ili čak visok intelekt, ali zbog ozbiljnog psihičkog poremećaja može biti neubrojiva.

Koliko je do sad slučajeva maloljetnih počinitelja kaznenih djela koji su neubrojivi prošlo kroz Vaše ruke?

Nema njih previše, puno više je bitno smanjeno ubrojivih.

Broj maloljetnika koji su prošli kroz moju praksu varira, ali svaki slučaj je jedinstven i zahtijeva individualni pristup.

Tijekom svoje karijere, susreo sam se s maloljetnicima koji su počinili kaznena djela i bili su neubrojivi. Svaki slučaj je na svoj način doprinosio mom iskustvu i profesionalnom razvoju.

Koliki je problem dovesti mladu stručnu osobu, psihijatra, da radi u psihijatrijskoj bolnici s neubrojivim maloljetnicima koji su počinili kazneno djelo?

Privlačenje mladih stručnjaka može biti izazovno zbog zahtjevnosti posla, emocionalnog stresa i potrebne stručnosti. Ključno je pružiti podršku i profesionalni razvoj mladim stručnjacima.

Kad neubrojivom maloljetniku istekne kazna ostaje li on kod Vas ili je postupak drugačiji?

Neubrojiva osoba ne dobija kaznu. Čak se i ne kaže da je počinila kazneno djelo nego djelo koje ima obilježja kaznenog djela. Da bi netko bio kažnjen mora biti kriv (psihički odnos prema djelu), a osoba je kriva kada je u trenutku počinjenja kaznenog djela svjesno i voljno poduzela radnje s ciljem izazivanja štetnih posljedica (namjera) ili kada je nepažljivo i bez potrebne opreznosti uzrokovala štetne posljedice (nehaj).

Krivnja podrazumijeva da je osoba razumjela prirodu i posljedice svojih postupaka te da je imala sposobnost kontrolirati svoje ponašanje. U psihičkom smislu, osoba mora biti sposobna prosuditi svoje postupke i njihove posljedice te djelovati s odgovarajućom pažnjom i oprezom. To je i poanta cijele priče, zdrav i ubrojiv počinitelj je kriv i dobija kaznu, neubrojiv u vrijeme počinjenja djela nije kriv i ne dobija kaznu, bez obzira ima li neku dijagnozu ili ne.

Nakon isteka mjere liječenja, maloljetnik se može vratiti u zajednicu ili ostati na liječenju, ovisno o njegovom psihičkom stanju i potrebama.

Neubrojivi, ovisno o razini opasnosti da ponove isto ili slično djelo, mogu dobiti posebne mjere. Teorija kaže da te mjere za neubrojive maloljetnike u Republici Hrvatskoj uključuju izricanje mjera poput obveze liječenja na slobodi ili u odgovarajućim ustanovama, umjesto kaznenih sankcija. Maloljetnik se može uputiti na psihijatrijsko liječenje ili u specijalizirane ustanove za rehabilitaciju, gdje će dobiti potrebnu pomoć i podršku. U postupak se često uključuje i obitelj maloljetnika kako bi se osigurala podrška i stabilno okruženje za oporavak, dok socijalne službe igraju važnu ulogu u praćenju i pružanju pomoći maloljetniku i njegovoj obitelji. Prilagođeni edukacijski programi omogućuju maloljetniku nastavak obrazovanja i socijalnu integraciju. Redovitim nadzorom stručnih službi prati se zdravstveno stanje maloljetnika i njegov napredak u liječenju.

Kako na druge članove obitelji djeluje maloljetnička neubrojivost?

Djelo, ali i stanje koje je maloljetnika dovelo do toga da ga počini može biti izvor velikog stresa i emocionalnog opterećenja za članove obitelji. Oni mogu osjećati tugu, zabrinutost, sram ili ljutnju, pa im može biti potrebna podrška i često psihoterapijska pomoć.

Ova potreba vrijedi još više za obitelji žrtve, ako postoji žrtva. Njima je obično teško prihvatiti da počinitelj nije kriv i da nema kazne za "zločin". Ove situacije su one u kojima je teško pronaći smisao i razloge, jer objašnjivog smisla i razloga nema. Obiteljima žrtava neubrojivih počinitelja je nerijetko i teže od obitelji žrtava ubrojivih počinitelja, jer je kod ovih drugih počinitelj bude sankcioniran i krug je na neki način zatvoren, dok ovdje uvijek ostaje otvoreno pitanje.

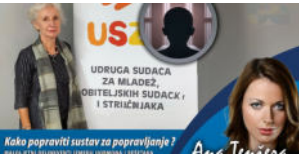
Kako ste se odlučili za svoje zanimanje koje nije nimalo lako?

Motivacija za rad u psihijatriji dolazi iz želje za pomoći drugima i interesa za razumijevanje ljudskog uma. Iako je posao izazovan, osjećaj ispunjenja pri pomaganju ljudima je ipak nagrađujući.

Kakvih ste se sve situacija nagledali?

Svakodnevni rad uključuje susrete s različitim psihičkim stanjima, kriznim situacijama i emocionalno teškim slučajevima. Svaka situacija je prilika za učenje i razvoj profesionalnih vještina.

Lana Petö Kujundžić: Djeci nije mjesto u zatvorskom sustavu

Kako popraviti sustav za popravljanje – maloljetni delinkventi između hormona i rešetaka (1)

Zašto se događa ogroman skok kaznenih djela koja su počinili maloljetnici? Pravobraniteljica za djecu: Izostaju europski standardi za maloljetnike kada je u pitanju istražni zatvor

Pravobraniteljica za djecu, Helenca Pirnat-Dragičević, u svom izvješću za 2023. godinu istaknula je da se sustav zaštite djece u pravosudnim postupcima nije bitno unaprijedio, unatoč dugogodišnjim upozorenjima na nedostatke, kao što su neprikladan istražni zatvor za maloljetnike i nedostatak adekvatnih ustanova za njihovo smještanje. U izvješću je također zabilježeno značajno povećanje broja kaznenih djela koja počinje maloljetnici, što ukazuje na potrebu za poboljšanjem preventivnih mjera i edukacije stručnjaka koji rade s tom populacijom

UZSP: Da se sluša zakon o zatvorskim zavodima, maloljetnici bi boravili sami na neodređeno vrijeme

Kakvi su uvjeti u hrvatskim zatvorima za maloljetnike? Stručnjakinja nam je otkrila kako stvari stoje

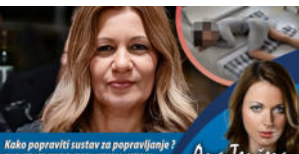
Koja je razlika pri "lovu" na maloljetnog počinitelja u odnosu na odraslu osobu? Josipović: "Postupak policije prema osumnjičenom djetetu mora biti obazriv"

Prevenција kaznenih djela među djecom i mladima ključan je aspekt rada policije, s posebnim fokusom na rizična ponašanja i štetne utjecaje u društvu

Vedrana Šimundža: Ministarstvo zdravstva mora osigurati i odrediti koje su psihijatrijske ustanove prikladne primiti forenzičke bolesnike

Državna tajnica Vedrana Šimundža, s bogatim iskustvom kao sutkinja i pomoćnica ministra, ističe izazove vezane uz tretman maloljetnika u zatvorskom sustavu, uključujući neadekvatne uvjete i nedostatak stručnog kadra, te naglašava potrebu za multidisciplinarnim pristupom i prilagodbom pravosudnih mjera. Ujedno, projekt "Barnahus" smatra ključnim za poboljšanje zaštite djece žrtava, pružajući cjelovitu podršku unutar jedinstvenog sustava

Smješteni u nehumanim uvjetima: Zašto struka (uglavnom) šuti o nebrojivim maloljetnicima koji su počinili kazneno djelo?

U Republici Hrvatskoj ne postoji dovoljno specijaliziranih zdravstvenih ustanova za prisilni smještaj i liječenje nebrojivih maloljetnika, pa su oni često smješteni s odraslim osobama u neprimjerenim uvjetima. Ministarstvo zdravstva trenutno radi na adaptaciji Neuropsihijatrijske bolnice „Dr. Ivan Barbot“ Popovača kako bi se osigurao odgovarajući smještaj za te maloljetnike, uz odvajanje od odraslih pacijenata

*Članak je objavljen uz finansijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz
Programa poticanja novinarske izvrsnosti*

Moja reakcija na članak je...

1

1

2

Facebook

Twitter

NAPIŠI, DOJAVI, SLIKAJ,
UKAŽI... BUDI DIO NAS.

GRADA

**OD 17. DO 31.
LISTOPADA**

KONČAR

gorenje

Hisense

beko

CANDY

Haier

NAJČITANIJE VIJESTI